

YHTEISTYÖSOPIMUS

ETELÄ-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

VAPAAEHTOINEN PELASTUSPALVELU

Sisälllys

1	VAPEPAN TOIMINTAPERIAATTEET	3
2	YKSITYISEN HENKILÖN KORVAUSPERUSTEET	3
3	KORVAUS VAPAAEHTOISELLE PELASTUSPALVELULLE.....	4
4	PALAUTETILAISUUS	5
5	VAITIOLOVELVOLLISUUS	5
6	HÄLYTYSRYHMIEN VALMIUS	5
7	HÄLYTYSTEHTÄVÄT	6
8	VAPEPAN HÄLYTTÄMINEN	6
9	SUUNNITTELU- JA KOULUTUSYHTEISTYÖ	7
10	SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	7

SOPIMUKSEN OSAPUOLET

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos, jäljempänä pelastuslaitos
Pohjanmaan Vapaaehtoinen pelastuspalvelu, jäljempänä Vapepa
Suomen Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri, jäljempänä SPR

Sopimusta säätelee:

Pelastuslaki 379 /2011 ja pelastusasetus 407 / 2011
Suomen Punaisen Ristin säännöt sisältävä asetus 811 /2005

Yhteistyöstä sopiminen erityistapauksissa

Yhteistyön toteuttamisesta huolehtivat ja sen noudattamiseen liittyvistä seikoista yksittäistapauksissa neuvottelevat organisaatioidensa edustajina

SPR Länsi-Suomen piiri; valmiuspäällikkö, varalla Pohjanmaan Vapepan Vapepa-johtajat

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos; vuorossa oleva päällikköpäivystäjä

Vapepa yhteyshenkilö

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen Vapepa-yhteyshenkilönä toimii varautumisen kehittämisryhmän puheenjohtaja, jonka on ensisijainen yhteyshenkilö kaikissa tämän sopimuksen sisältöön ja sen soveltamiseen liittyvissä asioissa.

1 VAPEPAN TOIMINTAPERIAATTEET

1.1 Vapepa on vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa, viranomaisia tukevaa, pyyteetöntä ja organisoitua kansalaistoimintaa, johon osallistuvat Vapepan jäsenjärjestöjen hälytysryhmät ja vapaaehtoiset toimijat. Vapepan käytön pelastuslaitoksen apuna sisältyy pelastuslain (379 /2011) 3,37,54,102 ja 103 pykälien periaatteisiin.

1.2 Hälytysryhmien jäsenet ovat sitoutuneet avustamaan viranomaisia pelastuspalvelutehtävissä ilman henkilökohtaisen hyödyn tavoittelua, kuitenkin oikeutettuna tiettyihin kulkorvauksiin, niin kuin tässä sopimuksessa sovitaan. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, joten tarkkoja valmiusaika- tai resurssilupauksia ei voi tehdä.

2 YKSITYISEN HENKILÖN KORVAUSPERUSTEET

2.1 Pelastuslaitos korvaa Vapepan kautta avustustyöhön osallistuvien välittömät kustannukset erillisen laskun mukaan, jotka ovat syntyneet toimeksi annetun tehtävän suorittamisen aikana. Tällaisia kustannuksia ovat tehtävästä aiheutuneet polttoainekustannukset ja erikseen sovitut materiaalikustannukset.

Huollosta aiheutuvat kulut korvataan pelastuslaitoksen päällikköpäivystäjän (P2) johtajan päätöksellä. Aineellisten korvausten edellytyksenä ovat henkilön tekemä ja Vapepa-johtajan varmentama korvaushakemus.

Laskutus tapahtuu kootusti SPR Länsi-Suomen piirin toimesta kuukauden sisällä laskutukseen johtaneesta tapahtumasta. Laskut toimitetaan sähköisesti verkkolaskuna pelastuslaitoksen taloushallintoon liitetietojen kera. Laskun viitteessä on mainittava vuorossa toiminut pelastuslaitoksen päällikköpäivystäjä.

Pelastustoimintaan osallistuneelle vapaaehtoiseen pelastuspalveluun kuuluvalle henkilölle pelastustoiminnassa sattuneesta tapaturmasta suoritetaan korvausta valtion varoista samojen perusteiden mukaan, kuin työtapaturman korvaamisesta on säädetty, jollei vahingoittunut ole tapaturmavakuutuslain (608 /1948) tai muun lain perusteella oikeutettu korvaukseen. Tällaista korvausta koskevan asian määrittelee ensimmäisenä asteena Valtiokonttori (Pelastuslaki 379/2011, 103 §). Menettely edellyttää, että vahingosta on ilmoitettu välittömästi vuorossa toimineelle pelastuslaitoksen päällikköpäivystäjälle

2.3 Pelastuslaitos suorittaa pelastustoimintaan osallistuneelle korvauksen turmeltuneista tai hävinneistä henkilökohtaisista vaatteista, varusteista ja työvälineistä (Pelastuslaki 379/2011, 102§). Korvausta voidaan maksaa vain tehtävän suorittamiseen tarvittavista varusteista ja työvälineistä.

Korvauksen maksaminen edellyttää, että vahingosta on ilmoitettu välittömästi vuorossa toimineelle pelastuslaitoksen päällikköpäivystäjälle.

Vahingosta on laadittava kirjallinen korvaushakemus, johon selvitetään vahinkoon johtaneen tapahtuman kulku ja vahingon suuruus. Vapepa-johtajan varmentama korvaushakemus toimitetaan pelastuslaitoksen tilanteessa toimineelle päällikköpäivystäjälle kahden kuukauden kuluessa tapahtumasta.

3 KORVAUS VAPAAEHTOISELLE PELASTUSPALVELULLE

3.1 Pelastuslaitos korvaa hälytystehtävät Vapepalle. Korvaus on 400 € kokoontumiseen johtaneesta hälytystapahtumasta. Saman tehtävän jatkuessa useampien vuorokausien ajan, on korvaus seuraavista alkavista vuorokausista 300 €. Korvaus maksetaan SPR Länsi-Suomen piirin lähettämän laskun mukaan. Laskutus tapahtuu verkkolaskuna aineellisten ja kilometrikorvausten laskutuksen yhteydessä viimeistään kuukauden kuluttua tapahtumasta pelastuslaitoksen antaman laskutusohjeen mukaisesti. Vapepa-johtaja selvittää pelastustoiminnan johtajalta laskutukseen käytettävät tunnistetiedot, jotka liitetään valmiuspäällikölle lähetettäviin koontilaskuihin.

3.2 Hälytystehtäväksi katsotaan tilanne, jossa yksikin Vapepa-yksikkö (esim. kahden henkilön muodostama partio) tai Vapepa-johtaja ehtivät ilmoittautua tilannetta johtavalle pelastusviranomaiselle ja kokoontuminen perustuu pelastusviranomaisen toimeksiantoon. Vapepan johtoryhmän tai Vapepa-johtajan valmiushälytys tai ennalta ilmoitettu harjoitus-hälytys eivät oikeuta korvaukseen.

3.3 Hälytysraha suunnataan alueittain ja käytetään maakuntatoimikuntien ja valmiuspäällikön päätöksellä kyseisen maakunnan Vapepa-toimintaan.

4 PALAUTETILAISUUS

Jokaisen avustustilanteen jälkeen Vapepa pyrkii järjestämään omille joukoilleen palautetilaisuuden, jossa käydään läpi toiminnasta saadut kokemukset. Palautetilaisuus järjestetään erityisesti silloin jos avustustilanne on ollut pitkäkestoinen, erityisen kuormittava tai sitä ovat vapaaehtoiset pyytäneet. Palautetilaisuuteen osallistuu pelastustoimintaa johtanut päällystöviranhaltija. Palautetilaisuus on pyrittävä järjestämään joko tapahtumapaikalla välittömästi tilanteen päätyttyä tai kahden viikon kuluessa tilanteen päättymisestä.

5 VAITIOLOVELVOLLISUUS

Avustustehtäviin osallistuvat vapaaehtoiset ovat vaitiolovelvollisia. Hälytystehtävien yhteydessä kertyvä tapahtumakirjanpito toimitetaan viivytyksettä tilannetta johtaneen pelastusviranomaisen tarkastettavaksi.

6 HÄLYTYSRYHMIEN VALMIUS

Vapepan toimikunnat huolehtivat alueellaan olevien hälytysryhmien hälytysvalmiudesta. SPR:n Länsi-Suomen piirin valmiuspäällikkö ilmoittaa vuosittain pelastuslaitoksen johdolle ryhmien määrän, hälytysvalmiuden ja käytettävissä olevan henkilöstön määrän. Vapepa-toimikuntien ja -ryhmien valmius ja voimavarat kirjataan HÄTIin sekä SPRn osastojen valmiussuunnitelmiin.

Toimintaan osallistuvista henkilöistä ja heidän varusteistaan laaditaan kirjallinen selvitys, joka toimitetaan pelastustoiminnan johtajalle toiminta-alueelle saavuttaessa.

Erityisesti huomioitavaa: Vapepan hälytysryhmien valmius perustuu vapaaehtoisuuteen, joten mitään tarkkoja valmiusaikoja tai resurssilupauksia ei voida tehdä, ks. kohta 1.2

7 HÄLYTYSTEHTÄVÄT

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu voi resurssiensa mukaisesti tukea pelastustoimintaa alla mainituissa tilanteissa pelastusviranomaisen pyynnöstä.

Vapaaehtoiselle henkilölle ei saa osoittaa tehtävää, jonka voi olettaa olevan vaarallinen hengelle tai terveydelle.

Poikkeuksellisen suuresta henkilö- tai materiaaliavusta neuvottelevat sopimuksessa nimetyt vastuuhenkilöt.

Pohjanmaan Vapepan valmiuspäivystäjä ja Vapepa-toimintaa johtava Vapepa-johtaja voivat tehdä päätöksiä VAPEPAN suorittaman avustustoiminnan aloittamisesta, suunnasta ja päättämisestä, mikäli tämä on tarpeen useiden eri viranomaisten tekemien avun pyyntöjen takia tai tehdyn avun pyynnön poikkeuksellisuuden johdosta. Ennen näitä toimia asiasta on neuvoteltava viranomaisen kanssa.

Vapaaehtoista pelastuspalvelua voidaan käyttää esimerkiksi seuraavissa tilanteissa, mikäli tehtävään on käytettävissä toimivia Vapepan hälytysryhmä.

- pelastushenkilöstön muonitus ja muu huoltotoiminta, mikäli tapahtumapaikkakunnalla toimii Vapepan huollon hälytysryhmä
- onnettomuusalueen raivauksessa avustaminen
- ilmatiedustelu ja johtamisen tukeminen ilma-alueesta
- evakuointien tukeminen; kokoamiskeskuksen perustaminen, vastaanotto, kirjaaminen, muonitus, vaatehuolto, majoittaminen
- pelastuskoiratoiminta raunioetsinnässä ja muussa pelastustoiminnassa; vesistöetsintä ja onnettomuusalueen ympäristön tiedustelu
- viestituki ja lähettitoiminta
- muut vapaaehtoisille soveltuvat pelastusviranomaisen määräämät tehtävät; tiedustelu, partiointi, tilannekuvan ylläpito

8 VAPEPAN HÄLYTTÄMINEN

Pelastuslaitos hälyttää Vapepan hätäkeskuksen kautta. Hätäkeskus välittää pelastusviranomaisen antaman yhteyspuhelinnumeron Vapepan maakunnalliselle hälytyspäivystäjälle, joka edelleen hälyttää Vapepa-johtajan ja muun tarvittavan Vapepa-organisaation. Tilanteessa vapaaehtoisia johtava Vapepa-johtaja on yhteydessä pelastusviranomaiseen ja sopii tarvittavan ja avun määrän ja laadun.

Vapepalle tulee tehdä valmiushälytys em. tavalla heti kun Vapepan resurssin tarve on todennäköinen tai mahdollinen. Valmiushälytyksestä ei aiheudu kohdassa 3.1 mainittua korvausperustetta Vapepa-organisaatiolle.

9 SUUNNITTELU- JA KOULUTUSYHTEISTYÖ

9.1 Sopijaosapuolet järjestävät vuosittain erikseen yhteydenpitotilaisuuden, joilla selvitetään koulutus ja kehittämistarpeita sekä parannetaan keskinäisen yhteistyön sujuvuutta. Tilaisuuden koolle kutsujana toimii pelastuslaitoksen nimeämä Vapepa-yhteyshenkilö.

9.2 Pelastuslaitos kouluttaa Vapepan hälytysryhmät tavoitteen mukaisesti pelastustoimintaa tukeviin tehtäviin. Koulutukselliseen yhteistyöhön kuuluu molemminpuolinen asiantuntijuuden käyttö tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Sopimusosapuolet tiedottavat toisilleen koulutuksista ja harjoituksista, joista voi olla hyötyä yhteistoimintaan.

9.3 Pelastuslaitoksen koulutus- /harjoituspaikat ovat varusteineen (ei pelastuslaitoksen hälytyskäytössä olevat varusteet) Vapepan käytössä korvauksetta. Tilojen ja varusteiden varamisesta sovitaan kyseisen koulutuspaikan vastuuhenkilön ja Vapepan valmiuspäällikön kanssa.

9.4 Vapepa osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan pelastustoimintaa ja varautumista koskevien erityissuunnitelmien laadintaan.

10 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä sopimus on laadittu kahtena kappaleena. Sopimus astuu voimaan 1.4.2017 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Sopijaosapuolet tarkastavat sopimuksen joka toinen vuosi. Sopimuksen sisällön muuttamisesta neuvotellaan tarvittaessa erikseen.

Seinäjoella 15.3.2017

Harri Setälä
pelastusjohtaja
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pekka Annala
toiminnanjohtaja
SPR Länsi-Suomen piiri